

**Jelgavas pilsētas pašvaldības
pirmsskolas izglītības iestāde „Ziluks”**

Vides novērtējums 2019. / 2020. m. g.

Jelgavas pilsētas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāde “Zīļuks” reģistrēta 2015. gada 9. aprīlī, savu dzimšanas dienu svin 1. aprīlī. Iestāde ir renovēta un no vecās ēkas ir tapis krāsains, jauns sešu grupu bērnudārzs.

Iestādē tiek realizētas divas programmas – Vispārējās pirmsskolas izglītības programma un Speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamajiem ar valodas traucējumiem.

Iestādē strādā 29 darbinieki, no tiem: **pedagoģiskais personāls** – 17 (vadītāja, vadītājas vietniece izglītības jomā, 12 pirmsskolas izglītības skolotājas, pirmsskolas izglītības mūzikas skolotāja, pirmsskolas izglītības sporta skolotāja, skolotāja logopēde. **Tehniskais personāls** – 12 (vadītājas vietniece administratīvi saimnieciskajā darbā, sekretāre, 6 aukles, veļas pārzine, tehniskais strādnieks, sētnieks, apkopēja. Šobrīd iestādī apmeklē 124 bērni vecumā no 1.5 līdz 6 gadiem.

Izglītības iestāde Ekoskolu programmā darbojas kopš 2015. gada.

2015./2016.m.g. tēma – “Atkritumi”

2016./2017. m.g. tēma – “Pārtika”

2017. / 2018. m.g. tēma “Veselīgs dzīvesveids”

2017./2018.m.g. dalība projektos “Ēdam atbildīgi”, “Lielās augu medības”, “Cūkmena detektīvi”

2018. / 2019. m.g. tēma- “Ūdens”

2018./2019. m.g. “Lielās augu medības”, “Cūkmena detektīvi”

2019./ 2020. m.g. tēma “Mežs”

Vides izvērtējums

Veidojot vides izvērtējumu, tika izmantotas piedāvātās anketas – bērniem, vecākiem un darbiniekiem. Anketās tika iekļauti jautājumi ne tikai par gada tēmu, bet arī pārējās tēmas. Anketēšanu paredzēts veikt atkārtoti gada beigās, lai varētu izanalizēt mūsu aktivitātes un samazināto ietekmi uz vidi. Iestādes un Ekopadomes vecāki aktīvi iesaistījās izvērtējuma anketu aizpildīšanā un savu priekšlikumu sniegšanā. Grupu komandas 100% aizpildīja izveidotās anketas. Vides izvērtēšanā tika iesaistīti arī bērni. Intervijā piedalījās 3-6 gadus veci bērni, kopējais bērnu skaits, kas piedalījās intervijā- 82.

Bērni kopā ar skolotājam veica vides izvērtējumu grupās un iestādes teritorijā. Ekopadomes bērni kopā ar Eko koordinatori veica vides novērtējumu iestādes virtuvē un kabinetos.

Bērnu vides izvērtējumu grupas turpinās veikt visa mācību gada garumā, izmantojot dažādas praktiskas nodarbības.

Skolas vide un apkārtnē, Mežs

Mācību procesa plānotās aktivitātes regulāri tiek organizētas āra vidē - gan iestādes teritorijā, gan ārpus tās. Regulāras aktivitātes, visos gadalaikos tiek organizētas apkārtnē esošajos mežos un parkos. Iestādes teritorijā ir iesēts zāliens, kurā nav liela augu daudzveidība. Iestādes teritorijā ir ierīkoti grupu mazdārziņi, siltumnīca, iestādīti ogu krūmi, jaunas ābeles. Vide ir tīra, sakopta. Teritorijā ir plašs sporta laukums ar mīksto segumu, kur regulāri tiek organizētas sporta nodarbības un bērni aktīvi sporto visas dienas garumā. Iestādes teritorijā ir vairākas koku un krūmu sugas. Apkārt iestādes teritorijai ir iestādīts tūju dzīvžogs, lai norobežotu iestādi no apkārt esošajiem lielceļiem.

2. Skolas izvērtējums:

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Cik daudz augu atrodas skolas telpās?	Augu nav					x	Augi ir katrā brīvā vietā
Vai skolēni nodara pāri skolas augiem (tos aplaužot, bojājot)?	daudziem augiem bojājumi					x	augiem bojājumu nav
Vai skolas telpaugi tiek izmantoti mācību stundās?	nekad				x		bieži
Cik lielu daļu skolas pagalma aizņem zālāji?	0 – 20% no teritorijas				x		Vairāk kā 80%
Cik koku ir skolas pagalmā?	Koku nav				x		Daudz koku
Aptuveni cik daudz augu sugu redzams zālājā? (10x10 cm laukumā)	Viena suga			x			Vairāk kā 10
Cik kukaiņu sugu iespējams pamanīt skolas apkārtnē 5 minūšu pastaigas laikā (septembra sākumā)?	Kukaiņu nav			x			Vairāk kā 10 sugas
Vai skolas teritorijā ir zonas, kurās zālājs tiek pļauts tikai vienreiz gadā (līdzīgi pļavām)?	nav	x					20% no zālāja
Cik atšķirīgi ir augi skolas zālājā dažādās vietās?	Augi ir visur vienādi				x		Augi ļoti atšķiras dažādās vietās
Vai skolā tiek audzēti garšaugi, ko izmantot mācībās un pasākumos?	nav					x	Daudz augu
Vai skolā nezāļu un kukaiņu apkarošanai izmanto pesticīdus?	bieži					x	nekad
Vai skolas pagalmā iespējams iepazīt un uzzināt vairāk par apkārtnē sastopamiem augiem un	Nav nekādas informācijas	x					Daudz zīmīšu, citu info

dzīvniekiem?						materiālu
Skolas pagalmā un apkārtnē ir daudz iespēju vadīt mācību stundas	Tas nav iespējams				x	jebkuram mācību priekšmetam
Skolas pagalmā un apkārtnē tiek bieži vadītas mācību stundas	Nekad				x	Bieži
Skola organizē zaļos pārgājienus, kuru laikā tiek izzinātas dabas vērtības skolas tuvākajā un tālākajā apkārtnē	Ļoti reti				x	Vairākas reizes gadā katrai klasei
Vai skolas pagalmā ir veidotas īpašas dzīvotnes kukaiņiem – kukaiņu viesnīca, akmeņu kaudze, zaru kaudze, reti pļauts zālājs?	nav			x		Vairākas dažāda veida dzīvotnes
Vai mācību procesā tiek izmantots tuvākā apkārtnē esošs mežs?	Netiek				x	Bieži, visu gadu
Vai skolotāji drukājot un kopējot izmanto abas papīra puses?	reti				x	Gandrīz vienmēr
Vai skolā izvērtējat drukāšanas nepieciešamību?	reti				x	vienmēr
Vai tualetes papīrs un salvetes veidoti no pārstrādāta papīra?	nekur		x			visur
Vai lietojat rakstāmpapīru no pārstrādātām izejvielām?	nekad		x			bieži
Vai koksnes produktiem (papīram u.tml.) ir FSC sertifikāts?	nekur				x	visur
Cik daudz dabas materiālu tiek izmantots skolā?	maz				x	daudz

5. Pētījums

Izmantojot materiālus no sadaļas Lielās augu medības, veiciet dzīvotņu kartēšanu savā skolas pagalmā. Kartēšana plānota pavasarī.

7. Datu izvērtējums

	<i>Ekopadomes viedoklis</i>
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar skolas apkārtni un tās izmantošanu?</i>	Tas, ka katrs kvadrātmeters tiek izmantots cilvēkiem, labai draudzīgi un lietderīgi; Viss ir pārdomāts, sakopts un tīrs Mazdārziņi, siltumnīca, baskāju taka, āra nojumes
<i>Kuros jautājumos skolas vidē un apkārtnē nepieciešami uzlabojumi?</i>	Mēģināt ieaudzēt sportiskām aktivitātēm piemērotāku zālienu, varbūt pat nepieciešama atbilstošākas augsnes pievešana; Dabīgās pļavas / meža stūrītis.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	Fiziski pastrādāt pie augsnes sagatavošanas un sēšanas darbiem; Aktīvāk iesaistīties pieaugušo izglītošanā.

Energija

Mācību procesā, mēneša temata ietvaros ar bērniem tiek runāts par elektroenerģijas taupīšanu un drošības pasākumiem. Iestādes āra teritorijā ir uzstādīta automātiskā apgaismojuma ieslēgšana un izslēgšana

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Dienās, kad klase ir pietiekami gaiša, netiek ieslēgtas gaismas	reti					x	vienmēr
Klases, kurās gaisma tiek izslēgta, kad neviena tajās nav	0 – 10% (no visām klasēm)				x		100% (no visām klasēm)
Telpas, kurās izmanto efektīvas spuldzes (fluorescentās vai LED)	0 – 20%					x	100%
Telpas, kurās izmanto energoefektīvu sadzīves tehniku (A energoefektivitātes klase)	0 – 20%					x	100%
Telpas, kurās uzstādīti atgādinājumi par elektrības taupīšanu	0 – 10%			x			100%
Telpas, kurās logi ir tīri un nebloķē saulesgaismu	0 – 10%					x	100%
Klases, kurās datori paliek ieslēgti, kad ilgu laiku netiek izmantoti	100%				x		0 – 20%
Klases, kurās citas elektroierīces paliek ieslēgtas, kad tās nelieto	100%				x		0 – 20%
Klases, kurās datoru lādētāji paliek pievienoti pa nakti	100%			x			0 – 10%
Klases, kurās projektori netiek izslēgti, kad nav vajadzīgi	100%					x	0 – 20%
Telpas, kurās iespējams atsevišķi pielāgot radiatoru siltumu	0 – 10%					x	100%
Telpas, kur sildelementi un ventilācijas lūkas nav aizsegtas	0 – 10%					x	100%
Brīvdienās skolā tiek uzturēta zemāka temperatūra	nekad					x	bieži
Logi un durvis ir aiztaisīti un noblīvēti (nelaiž iekšā aukstumu pa šķirbām)	0 – 10%					x	100%
Telpas tiek vēdinātas, ziemas laikā plaši atverot	bieži	x					nekad

logus						
Vai vārot tēju un kafiju bieži daudz uzvārītā ūdens paliek pāri?	bieži			x		reti
Vai siltais ūdens krānos ir silts vai plaucējošs?	Plaucējošs				x	Silts

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

	2016	2017	2018	2019
Elektrības patēriņš oktobrī (kWh)	4721	4506,81	4436,89	
Elektrības patēriņš gada laikā (kWh)	47251,99	43266,61	449230,03	
Siltuma patēriņš novembrī (kWh)	9,76	8,7	7,47	
Siltuma patēriņš gada laikā (kWh)	111,04	107,18	102,16	

7. Datu izvērtējums

	<i>Ekopadomes viedoklis</i>
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar enerģijas taupīšanu?</i>	<p>tiek sekots līdz lietderīgai elektrības tērēšanai, optimālai telpas t⁰ uzturēšanai;</p> <p>Durvju automātiskā aizvēršana, bērnu izglītošana enerģijas taupīšanā.</p>
<i>Kuros jautājumos enerģijas tēmā nepieciešami uzlabojumi?</i>	Elektroierīču atvienošana no elektrības brīvdienās.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai enerģija tiktu izmantota lietderīgāk?</i>	Fiziski sekot līdz gaismekļu lietderīguma izmantošanai, logu un durvju atvēršanai/aizvēršanai, bērnu un vecāku izglītošanai.

Transports

Siltajā laika periodā liela daļa darbinieku nokļūšanai uz un no darba izmanto velosipēdus vai pārvietojas ar kājām. Iestādē ir izveidoti veloceliņi un riteņu novietnes, arī bērni ar vecākiem nokļūšanai uz bērnudārzu, izmanto velosipēdus. Bērni, braucot ar velosipēdiem pa veloceliņu, apgūst arī pirmās iemaņas satiksmes organizācijā. Uz veloceliņiem ir izveidotas gājēju pārejas un bērniem ir izsniegtas velosipēdu braukšanas tiesības, kuras tiek izdotas, uzsākot braukšanu, bet par noteikumu neievērošanu tiek izteikts brīdinājums, vai uz noteikti laiku tiek atņemtas tiesības un liegta dalība ceļu satiksmē.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Cik droša ir satiksme skolas apkārtnē?	Ir bīstami posmi				x		Satiksme ir mierīga un droša
Cik skolotāju ierodas uz darbu ar automašīnu, braucot vieni?	Vairāk kā 90%			x			Mazāk kā 10%
Cik daudz vecāku paņem arī kaimiņu bērnus, braucot uz skolu ar savu auto?	Mazāk kā 10%	x					Vairāk kā puse
Vai skolā ir pietiekami daudz drošu velonovietņu?	Nav drošu novietņu					x	Novietnes ir drošas pietiekami daudz
Vai skolā ir notikušas velosipēdu zādzības?	Jā, regulāri					x	Nav notikušas
Cik bieži skolā mācību ekskursijas notiek ar velosipēdiem, izbraucieniem vietā tiek rīkoti pārgājieni?	Ļoti reti					x	Ap trešā daļa no ekskursijām
Vai apmeklējot Ekoskolu pasākumus notikusi sadarbība ar citām skolām, lai brauktu kopā, izmantotu transportu efektīvāk?	Nav notikusi nemaz				x		Notiek bieži
Cik tuvu skolas ieejai tiek izlaisti ar automašīnām atvestie bērni, radot veselības riskus no izplūdes gāzēm?	Pie pašas skolas ieejas				x		Izlaišana notiek vismaz 100 m no skolas
Vai skolas tuvumā apstājušās mašīnas izslēdz dzinēju un nepiesārņo gaisu, ja nākas ilgāk gaidīt bērnus?	Bieži neizslēdz				x		Vienmēr izslēdz, ir atgādinošas zīmes
Vai skolas pārtikas iepirkumā ņemts vērā, cik tālu vesti produkti?	Nav ņemts vērā				x		Ņemts vērā
Cik bieži skolā notiek pasākumi vai nelielas akcijas, kas aicina ierasties skolā ar kājām, velo vai sabiedrisko transportu?	Nenotiek		x				Notiek reizi mēnesī

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

	2016	2017	2018	2019
Skolēni, kas oktobrī uz skolu dodas ar: kājām (%)	5%	10%	10- 15 %	10-15%
velosipēdu (%)	5%	5%	20%	20%
skolas vai sabiedrisko transportu (%)	5%	5%	5%	5%

automašīnu, kopā ar citiem skolēniem (%)	1%	1%	1%	1%
automašīnu (tiek vesti atsevišķi) (%)	84%	74%	60-64%	60-64%
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar kājām, velosipēdu vai sabiedrisko transportu velosipēdu (oktobrī) (%)	10%	15%	20%	30%
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar automašīnu braucot vairāki kopā (oktobrī) (%)	-	5%	10%	10%
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar automašīnu braucot tajā vieni paši (oktobrī) (%)	90%	80%	70%	60%

7. Datu izvērtējums

	<i>Ekopadomes viedoklis</i>
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar videi draudzīgu transportu?</i>	Tas, ka bērni bieži dodas kaut kur ar kājām(ja iespējams), neizmantojot sabiedrisko transportu. PII darbinieki un daudz bērnu brauc ar velo
<i>Kuros transporta jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	Jāstimulē sabiedrība vairāk pārvietoties ar kājām, velo utml.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	Informēt sabiedrību par vides ietekmēm.

Atkritumi

Visā iestādē esam pilnībā atteikušies no vienreiz lietojamajiem plastmasas traukiem. Ikdienā turpinām šķirot atkritumus. Iestādē ir izveidota organisko atkritumu tvertne. Turpinām piedalīties makulatūras un izlietoto bateriju vākšanas konkursā "Tīrai Latvijai". Maksimāli daudz ikdienā izmantojam otrreiz izmantojamus materiālus. Turpinām attīstīt pašpalpošanās prasmes- bērni grupās paši sev ieliek ēdienu porcijas. Lielu vērību pievēršam arī pārtikas atkritumu daudzumam, turpinām sekot līdzī izmesto pārtikas atkritumu daudzumam, izvērtējam ēdienkarti, lai samazinātu pārtikas atkritumus.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai skolā izvērtējat, no kurām lietām varētu atteikties, kuras varētu nepirkt, lai pēc tam neradītu liekus	Nekad				x		Katru reizi

atkritumus?						
Vai skolā, pērkot lietas, izvērtējat to ietekmi uz vidi, iepakojumu, kalpošanas ilgumu, izmantošanas iespējas, izcelsmi u.tml.?	Nekad				x	Katru reizi
Vai izvērtējat, kuras no šķietami nevajadzīgām un ārā metamām lietām var lietot atkārtoti, saremontēt, pārveidot u.tml.?	Nekad				x	Katru reizi
Vai skolā ir iespēja apmainīties ar lietām? (Piem., grāmatām, apģērbiem, dažādām citām lietām.)	Nekad				x	Regulāri notiek šādas aktivitātes
Vai drukājot dokumentus tiek apdrukātas abas papīra puses?	Nekad				x	Bieži
Vai skolas pasākumos tiek lietoti vienreiz lietojamie trauki? (plastamsas)	Bieži				x	Nekad
Cik skolēnu lieto savu daudzreiz lietojamu krūzi, pudeli?	Mazāk kā 5%				x	Vairāk kā 80%
Cik daudz plastmasas atkritumu rodas skolotāju istabā?	Samērā daudz				x	nedaudz
Vai skolēniem ir ērti pieejams dzeramais krāna ūdens?	Nav pieejams				x	Vairākās vietās
Cik, apmēram, plastmasas atkritumu uz vienu skolēnu rodas klases vakaros, ekskursijās, pārgājienos?	>4 atkritumu vienības				x	<1 atkritumu vienība
Cik no klasēm ir pieejamas kastes papīra atkritumu šķirošanai?	0%				x	100%
Cik no gaitenīiem ir pieejamas vietas plastmasas šķirošanai?	nevienā				x	visos
Vai skolā ir pieejama informācija par atkritumu šķirošanu?	nav				x	Vairākās vietās
Vai skolā ir atgādinājumi, kas veicina neradīt liekus atkritumus?	nav				x	Daudzās vietās
Vai skolā ir iespēja kompostēt bioloģiskos atkritumus?	nav				x	Gan pārtikas, gan lapu atkritumus
Cik bieži skolas apkārtnē tiek piesārņota ar atkritumiem?	Bieži, vajadzīga regulāra tīrīšana				x	Atkritumu nav
Vai skola iesaistās atkritumu piesārņojuma novēršanā un sakopšanā savā (apkārtnē piejūrā, mežā, utt.)	Neiesaistās				x	Vairākās aktivitātēs
Vai skolas pasākumos tiek palaisti gaisā baloni vai dalīti plastmasas aksesuāri?	Jā, bieži				x	Nekad

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

	2015	2016	2017	2018	2019
Nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms (m ³)	0,64	0,56	0,56	0,52	
Vai tiek šķiroti papīra atkritumi un makulatūra? (jā, nē)	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā
Vai tiek šķiroti plastmasas atkritumi? (jā, nē)	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā

7. Datu izvērtējums

	<i>Ekopadomes viedoklis</i>
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar atkritumiem?</i>	<ul style="list-style-type: none"> Protams, atkritumu šķirošana! Ļoti labi ir tas, ka ir izlietoto bateriju konteinerīši. Atkritumu šķirošana un tas, ka bērni paši var izvēlēties ko un cik ēdīs
<i>Kur saistībā ar atkritumiem nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ul style="list-style-type: none"> Vēl vairāk vākt/ šķirot makulatūru, baterijas, plastmasu.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ul style="list-style-type: none"> Aicināt būt aktīvām visām ģimenēm

Ūdens

Ikdienā ar bērniem tiek runāts par ūdens taupīšanu, visā iestādē pie ūdens krāniem ir novietotas bērnu veidotas atgādnēs par ūdens taupīšanu un vides saudzēšanu. Dzeramais ūdens tiek ņemts no krāna.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai skolā ir sastopami piloši krāni, kurus nevar aizgriezt?	Bieži					x	Nav sastopami
Vai tualetēs ir podi, kuriem sarežģīti noslēgt ūdens tvertni?	Bieži					x	Nav sastopami
Cik tualetēs ir podi ar diviem ūdens noliešanas režīmiem?	0 – 20% (no visām tualetēm)			x			100% (visās tualetēs)

Vai jums ir zināms par iespējamiem ūdens zudumiem no caurulēm un citur ūdens apgādes sistēmā?	Ir zudumi / nav informācijas					x	Sistēmā zudumu nav
Vai skolā uzstādīti ūdens taupīšanas rīki (aeratori u.c.)	Nav	x					Gandrīz visur
Cik bieži redzama skolēnu izšķērdīga rīkošanās ar ūdeni?	Bieži				x		Gandrīz nekad
Tualetes/dušas, kurās uzstādīti atgādinājumi par ūdens taupīšanu	0 – 10%					x	100%
Vai skola savāc un izmanto lietus ūdeni?	Netiek vākts		x				Vāc un izmanto
Skolotāji un vecākie skolēni zina, kur nonāk skolas notekūdeņi	Neviens nezina				x		Zina visi
Vai notekūdeņi pirms nonākšanas dabā tiek pietiekami attīrīti?	Attīrīšana nenotiek					x	Ūdens tiek uzticami attīrīts
Vai skola mēdz apmeklēt notekūdeņu attīrīšanas iekārtas?	Netiek apmeklētas					x	Tā ir daļa no mācību procesa
Cik daudz vidi piesārņojoša sāls ziemā lieto skolas apkārtņē?	Daudz					x	Nemaz, izmanto citas metodes
Vai skolas apkārtņē ir sastopamas virsmas, kas kavē ūdens aizplūšanu notekūdeņu sistēmā (bruģis, zālājs)?	Nav virsmu, asfaltēts pagals					x	Liela ūdens daļa uzsūcas, saglabājas

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

	2016	2017	2018	2019
Patērētā ūdens apjoms (oktobrī) (m ³)	113	112	102	
Patērētā ūdens apjoms (gadā) (m ³)	1157	1275,00	1299,00	

7. Datu izvērtējums

	<i>Ekopadomes viedoklis</i>
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar ūdens izmantošanu?</i>	<ul style="list-style-type: none"> Tas, ka tiek mācīts ūdeni tērēt lietderīgi, taupīt, nevajadzīgi netecināt ūdeni; Bērnu izglītošana.
<i>Kuros jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ul style="list-style-type: none"> Neizmantojot plastmasas ūdens pudeles, bet izvēlēties videi saudzīgāku materiālu; Siltumnīcas un mazdārziņu laistīšanai izmantot lietus ūdeņus.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ul style="list-style-type: none"> Aicināt vecākus būt atsaucīgiem, domāt videi draudzīgu alternatīvu plastmasas ūdens pudelēm.

Pārtika

Ēdināšanas firma sadarbojas ar vietējiem uzņēmumiem. Vairāk nekā pusē no mēneša pusdienām bērniem ir pieejami augļi un dārzeņi, kas audzēti Latvijā. Iestādes teritorijā ir siltumnīca un grupu mazdārziņi, kuros tiek audzēti dažādi garšaugi, augļi un dārzeņi, kā arī ir vairākas ābeles, ogu krūmi. Veģetāro uzturu visas dienas garumā ēdināšanas firma nepiedāvā, bet atsevišķās ēdienreizēs tiek piedāvāta veģetārā biešu zupa, makaroni ar sieru. Uzturā netiek lietotas izejvielas, kas satur palmu eļļu, arī cepšanai un vārīšanai tiek izmantota augu eļļa, kuras sastāvā nav palmu eļļa. Pēc ēdiena pagatavošanas, virtuvē ēdiena pārpalikumi neveidojas, jo pirms pagatavošanas tiek aprēķināts, cik liels produktu daudzums būs nepieciešams priekš noteiktā bērnu skaita. (aukles katru rītu virtuvei ziņo precīzu bērnu skaitu). Augļi, maizes u. c. pārtikas produkti, kuri pusdienās netiek apēsti, tie ielikti traukā, kurš bērniem ir brīvi pieejams un līdz vakaram ar tiem var našķēties. Dienas beigās visi pārtikas atkritumi tiek vesti uz mežu dzīvniekiem. Iestādes virtuvē ir iekārtota klade, kurā aukles regulāri izvērtē ēdienkarti, atzīmējot tos ēdienus, kurus bērni nelabprāt lieto uzturā. Pēc nepieciešamības, tiek veiktas izmaiņas ēdienkartē, tādējādi neradot lielus pārtikas atkritumus. Bērni ikdienā paši gatavo dažādus gardumus- sukādes, cep ābolus, maizītes, spiež sulas, gatavo salātus, kūkas utt. Ļoti bieži nepieciešamās izejvielas bērni dodas iepirkt uz tirgu pie vietējiem zemniekiem, apgūstot ne tikai praktiskas iemaņas ēdiena gatavošanā, bet iepazīst arī zemnieku profesiju, atbalsta vietējos zemniekus, iepazīst vietējus un sezonālus pārtikas produktus. Pakāpeniski iestādē esam ieviesuši visās grupās pašapkalpošanas ēdienreizēs. Bērniem ir pašiem iespēja likt visu ēdienu uz sava šķīvja ar norunu, ka jābūt atbildīgam par to, cik daudz ēdiens tiek uzlikts uz šķīvja un visa uzliktā porcija ir jāapēd. Kopš esam uzsākuši šo pašapkalpošanu, iestādē izmestais pārtikas atkritumu daudzums ir samazinājies vairāk kā 50 %.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai tie, kas atbildīgi par iepirkumiem ēdināšanai, zina atšķirību starp bioloģisko produktu un Zaļās karotītes sertifikāciju?	Atšķirības nezina			x			Zina visas atšķirības
Vai ēdināšanas iepirkumā ir bioloģiski sertificēti	Nav				x		100%

produkti?	nemaz						
Vai Ekopadomei ir iespējas piedalīties pārtikas iepirkuma sagatavošanā?	Nav	x					Vienmēr
Aptuveni cik liela daļa skolā sagatavotās pārtikas netiek apēsta?	>50%				x		0 – 5%
Kāda vecuma bērniem ir iespēja pašiem salikt savas porcijas?	Nevienam					x	Visu vecumu
Vai tiek apkopota informācija par ēdieniem, kas visbiežāk tiek neapēsti?	Nekad					x	Regulāri
Kāda ir sadarbība ar ēdinātājiem izmestā ēdiena daļas samazināšanā?	Slikta					x	Labā
Cik bieži bezmaksas ēdienkartē iekļauti uzturam pilnvērtīgi veģetāri ēdieni?	Nekad					x	Katru nedēļu
Vai skolotāju istabā parādās “Fair trade” produkti (kafija, cukurs u.c.)?	Nekad		x				Vienmēr
Vai notiek pasākumi, kas popularizē apkārtnes bioloģiskos zemniekus?	Nekad			x			Vairāki
Vai un cik daudz skolā bērni audzē garšaugus un tējas?	Nemaz					x	Daudzās vietās
Vai un cik daudz skolā bērni audzē dārzeņus?	Nemaz					x	Daudz
Vai apgūstot gatavošanu tiek pievērsta uzmanība videi draudzīgiem ēdieniem?	Nekad					x	Regulāri
Vai skolā rudenī ir pieejami vietējie augļi no skolēnu mājām? (neattiecas uz skolas augļa programmu)	Nav pieejami					x	Vairākās klasēs
Vai skolai iespējams ietekmēt ēdienkarti?	nav					x	Viegli iespējams
Cik daudz palmu eļļas saturošu produktu (čipsu, cepumu utt.) iepakojumi ikdienā redzami atkritumu grozos?	Daudz dažādu iep.					x	Gandrīz nemaz

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

	2016	2017	2018	2019
Izmestās pārtikas daudzums gadā (kg)	376,8	165,5	165,00	
Izmestās pārtikas daudzums gadā uz vienu bērnu, (kg)	2,818	1,25	1,23	
Izmestās pārtikas daudzums vidēji dienā uz vienu bērnu, (grami)	150	0,65	0,60	

7. Datu izvērtējums

	<i>Ekopadomes viedoklis</i>
<i>Kas pēc novērtējuma</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Pavasarī tiek dziedēti dažādi zaļumi, ka siltumnīcā tiek

<i>datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar pārtikas tēmu?</i>	audzēti dārzeņi, kurus izmanto pārtikā; <ul style="list-style-type: none"> • Bērni var izvēlēties ko un cik ēdīs.
<i>Kur saistībā ar pārtiku nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Meklēt alternatīvas tiem produktiem, kurus bērni neēd.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Sarunas ar administrāciju, virtuvi.

Vide un Veselība

Vasaras un rudens periodā bērniem ir brīvi pieejami vietējie/ sezonālie augļi un dārzeņi, kurus paši audzējam siltumnīcā un grupu mazdārziņos, kā arī vecāki tos nes no mājām. Svētkos un pasākumos, vecāki tiek mudināti izvērtēt nesto cienastus- videi un veselībai draudzīgas uzkodas. Ikdienā bērni kopā ar grupu skolotājām un skolotāju palīgiem gatavo dažādus ēdienus- maizītes, kūkas, cepumus, ķiploku grauzdiņus, salātus u.c. Tīrīšanas, dezinfekcijas līdzekļus un būvmateriālus iegādājamies atbilstoši iepirkumam. Ikdienā, izglītības iestādē organizētajos pasākumos bērni tiek cienāti ar veselīgiem našķiem- žāvētiem augļiem, sukādēm, svaigām ogām, augļiem un dārzeņiem. Ziemassvētku dāvanas, kuras satur lielu cukura daudzumu, aizstājam ar pašmāju ražotām konfektēm no dabīgām sulām. Ikdienā bērniem tiek nodrošinātas daudzveidīgas kustību aktivitātes. Fiziskās aktivitātes, neatkarīgi no laikapstākļiem, maksimāli daudz tiek organizētas ārā. Bērni ir veikuši pētījumu izglītības iestādes teritorijā- kā bioindikatorus izmantojot ķērpjus. Iestādes teritorijā ir salīdzinoši liels gaisa piesārņojums, jo iestādei apkārt ir ceļi, kur ikdienā ir liela automašīnu plūsma.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai skolā rudenī ir pieejami vietējie augļi no skolēnu mājām? (neattiecas uz skolas augļa programmu)	Nav pieejami					x	Vairākās klasēs
Cik daudz palmu eļļas saturošu produktu (čipsu, cepumu utt.) iepakojumi ikdienā redzami atkritumu grozos?	Daudz dažādu iepakojumu					x	Gandrīz nemaz
Vai skolā notiek ēst gatavošanas meistarklases, kurās var iemācīties gatavot videi un veselībai draudzīgus našķus?	Nenotiek nekad			x			Notiek visām vecuma grupām un dzimumiem

Cik daudz norāžu skolā sastopams par darbību Ekoskolu programmā?	Nav norāžu					x	Gan gaitēnos, gan klasēs
Cik aptuveni skolēnu zina, kas ir Ekoskolu programma?	0 – 10 %					x	100%
Vai Ekoskolu logo redzams skolas mājaslapā?	Nē					x	Pirmajā lapā
Vai mājaslapā redzamas galerijas par tieši Ekoskolas aktivitātēm?	Nē					x	Jā, vairākas, regulāri
Aptuveni cik no apkārtējiem iedzīvotājiem zina, ka skola ir Ekoskola?	0 – 5%			x			>80%
Cik no publicētajiem rakstiem medijos par jūsu skolu pieminēts, ka skola darbojas Ekoskolu programmā?	0%					x	>80%
Kāda daļa vecāku atbalsta skolas dalību Ekoskolu programmā?	Vairumam nav viedokļa					x	> 90% vērtē pozitīvi
Vai vecāki tiek iesaistīti Ekoskolu projektu norisē?	0-5%					x	>80%
Vai notiek sadarbība ar citām Ekoskolām?	Nenotiek					x	Notiek regulāra sadarbība ar vairākām Ekoskolām
Cik lielā daļā no mācību priekšmetiem regulāri iekļauta gada tēma/ citas Ekoskolu tēmas?	0 – 5%					x	100%
Vai visās klašu grupās?	0 - 5%					x	100%
Vai skolas dalība programmā tiek atzinīgi novērtēta no pašvaldības?	Pašvaldība neinteresējas					x	Pašvaldība regulāri pauž atbalstu

7. Datu izvērtējums

	<i>Ekopadomes viedoklis</i>
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar skolas iesaistīšanu?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Visi vecāki atbalsta darbošanos Ekoskolu programmā
<i>Kuros jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivitātēs iesaistīt pašvaldības pārstāvjus.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Uzrunāt pilsētas vadību, ne tikai atbalstīt, bet arī iesaistīties aktivitātēs.

Bioloģiskā daudzveidība

Izglītības iestādes tuvākajā apkārtnē ir atrodamas dažādas ekosistēmas- mazdārziņi, siltumnīca, pļavas, parki, upes u.c. Mācību procesa organizēšanā, bērni tiek iepazīstinātu ar dabu un tās vērtībām, radot bērnos vēlmi palīdzēt aizsargāt dabu no dažādām neapdomīgām

rīcībām. Vecākajās grupās ar bērniem tiek pārrunāta augu un dzīvnieku bioloģiskā daudzveidība, kā arī tiek diskutēts par to, kā cilvēks var palīdzēt dabai un veicināt tās daudzveidību. Gan iestādes teritorijā, gan apkārt esošajos parkos, bērni veic pētījumus-aplūko, saskaita augu un dzīvnieku daudzveidību, secina, vai to ir daudz, vai arī maz. Iestādē ir izveidota kukaiņu māja. Plānots izveidot dabīgās pļavas un meža stūrītis.

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

	2016	2017	2018	2019
Skolēni, kas var nosaukt 2 pamatotus iemeslus, kāpēc svarīgi, lai skolas pagalmā būtu liela kukaiņu un augu daudzveidība (%)	Šie jautājumi tiek aktualizēti vecāko grupu bērniem, aptuveni 60-80 % bērnu uz šiem jautājumiem prot sniegt atbildes			
Skolēni, kas var nosaukt 2 veidus, kā mēs varam palīdzēt dabai un veicināt tās daudzveidību (%)				

7. Datu izvērtējums

	<i>Ekopadomes viedoklis</i>
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar biodaudzveidības tēmu?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Bērnu izglītošana, ekskursijas, • Zaļās zonas uzturēšana
<i>Kuros jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Izveidot dabīgo dabas stūrīti.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Pavasara talkas laikā izveidot nosaukumus un aprakstus pie kokiem, krūmiem.

Klimata pārmaiņas

Ikdienā bērni, ģimenes un darbinieki tiek iesaistīti daudzveidīgās aktivitātēs (atkritumu samazināšana ikdienā, atteikšanās no plastmasas iepakojumu iegādāšanās, enerģijas un ūdens taupīšana, vietējās un sezonālās pārtikas iegāde, pārvietošanās ar kājām vai velosipēdiem), kas rosina aizdomāties par klimata pārmaiņām, rīcību un sekām.

2. Skolas izvērtējums

Klimata ietekmju situāciju raksturo Skolas izvērtējuma dati Enerģijas un Transporta tēmās.

6. Ilgtermiņa salīdzinājumam šajā tēmā izmanto CO² informāciju, kas jau parādās pie enerģijas sadaļas.

7. Datu izvērtējums

	<i>Ekopadomes viedoklis</i>
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar klimatu?</i>	<ul style="list-style-type: none">• Resursu taupīšana un pārdomāta lietošana;• Bērnu izglītošana
<i>Kuros jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ul style="list-style-type: none">• Mācību procesā vairāk izmantot mācību filmas par klimata izmaiņām;• Vairāk izglītēt vecākus šajā jautājumā.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ul style="list-style-type: none">• Iesaistīties pētījumos